

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/10094 . számú

törvényjavaslat

**a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény
módosításáról**

**Előadó: Balog Zoltán
emberi erőforrások minisztere**

Budapest, 2016. április

2016. évi ... törvény

a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény módosításáról

1. §

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: NGTT törvény) 2. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A Tanács a gazdaság és a társadalom fejlődését érintő átfogó ügyek, a kormányzati ciklusokon átívelő nemzeti stratégiák megvitatására, valamint a harmonikus és kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés, illetve az ehhez illeszkedő szociális modellek kidolgozásának és megvalósításának előmozdítására létrejött, az Országgyűléstől és a Kormánytól független, konzultációs, javaslattevő és tanácsadó testület, a munkaadói és munkavállaló érdekképviselői szervezetek, a gazdasági kamarák, a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezetek, a tudomány és a művészet hazai és határon túli magyar képviselői, valamint a bevett egyházak közötti társadalmi párbeszéd legátfogóbb, sokoldalú konzultatív fóruma.

(2) A Tanács

a) a munkaadói és munkavállalói érdekképviselői szervezetek, illetve érdekképviselői szövetségek,

b) az országos gazdasági kamarák,

c) a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezetek,

d) a bevett egyházak,

e) a tudomány hazai és határon túli magyar képviselőinek, valamint

f) a művészet hazai és határon túli magyar képviselőinek

részvételével működik.”

2. §

Az NGTT törvény 4. § -a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) A Tanács tagjai az e bekezdésben meghatározott szervezetek, melyek képviselőik és delegáltjaik (a továbbiakban együtt: képviselők) útján vesznek részt a Tanács munkájában. A Tanács tagjai oldalakat alkotnak. A Tanács a következő oldalakból tevődik össze:

1. a gazdaság képviselői

a) az e törvény szerinti országos munkáltatói érdekképviselői szervezetek elnökei,

b) az országos gazdasági kamarák elnökei, valamint

c) az egyesülési jogról szóló törvény szerinti civil szervezetek képviselői, amelyeknek létesítő okiratában foglalt célja a gazdasággal összefüggő érdekek képviselete, valamint amelyeknek tagjai tevékenységük területén jelentős piaci részesedéssel vagy gazdasági súllyal bírnak és részvételükhöz az *a)* és *b)* pont szerinti képviselők hozzájárulnak;

2. az e törvény szerinti országos munkavállalói érdekképviseletek, illetve érdekképviseleti szövetségek elnökei;

3. az egyesülési jogról szóló törvény szerint a civil szervezetek képviselői, beleértve a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezeteket is;

4. a tudomány képviselői

a) a Magyar Tudományos Akadémia elnöke,

b) a Magyar Tudományos Akadémia által delegált két képviselő,

c) egy, a határon túli magyar tudományos élet Magyar Tudományos Akadémia által delegált képviselője,

d) a Magyar Rektori Konferencia elnöke, illetve a Magyar Rektori Konferencia által delegált egy képviselő,

e) a Magyar Közgazdasági Társaság által delegált két képviselő;

5. a művészet képviselői

a) a Magyar Művészeti Akadémia elnöke,

b) a Magyar Művészeti Akadémia által delegált két képviselő,

c) egy, a határon túli magyar művészeti élet Magyar Művészeti Akadémia által delegált képviselője;

6. azon négy vallási közösség képviselői, amelyek történelmi és társadalmi szerepük, társadalmi elfogadottságuk, beágyazottságuk, szervezettségük, az általuk hagyományosan végzett közcélú tevékenységek során szerzett tapasztalataik és - az együttműködéssel érintett közcélú tevékenységek sajátosságaik alapján – a legjelentősebbek.

(2) A képviselők megbízatása négy évre szól, amelynek kezdő időpontja az újonnan alakuló Tanács első plenáris ülése. A képviselők megbízatása megújítható. Ha a képviselő megbízatása a megbízatás időtartamának lejáratára elmulasztott megszűnik, az újonnan megbízott képviselő megbízatása az eredeti képviselő megbízatásából hátralevő időtartamra szól.

(3) A tagok a Tanácsban végzett munkájukért díjazásban nem részesülnek.

(4) A Tanács (1) bekezdés 1. a) és 2. pontja szerinti tagja kizárólag az (5)-(8) bekezdésekben meghatározott feltételeknek megfelelő országos érdekképviseleti szövetség lehet.

(5) E törvény alkalmazásában érdekképviselet, illetve érdekképviseleti szövetség az a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, illetve az egyesülési jogról szóló törvény szerint létrejött civil szervezet

a) amelynek létesítő okiratában szereplő elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése, vagy

b) amelynek létesítő okiratában meghatározott céljai között szerepel a munkáltatók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek védelme és képviselete.

(6) Országos az (1) bekezdés 1. pont *a)* alpontja és 2. pontja szerinti érdekképviselet, amely

a) szakszervezetekből, szakszervezeti szövetségekből, vagy

b) munkáltatókat tömörítő érdekképviseletekből, szövetségekből vagy munkáltatói szervezetekből

álló tagsággal rendelkeznek, és tevékenységét országos szinten szervezi.

(7) E § alkalmazásában tagszervezetet a szakszervezeteket, szakszervezeti szövetségeket vagy a munkáltatókat tömörítő érdekképviselőket, szövetségeket vagy munkáltatói szervezeteket kell érteni.

(8) A Tanács tevékenységében részt vehet

a) az a szakszervezeti szövetség, amely

aa) legalább négy nemzetgazdasági ágban és legalább tizenkét alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

ab) legalább nyolc megyében tagszervezettel vagy tagszervezetei területi, illetve megyei szervezettel rendelkeznek, továbbá

ac) tagszervezetei együttesen legalább százötven munkáltatónál rendelkeznek önálló vagy a tagszervezet alapszabálya szerinti munkahelyi szervezettel;

b) az a munkáltatói szövetség, amely

ba) legalább két nemzetgazdasági ágban és legalább hat alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

bb) tagszervezetei legalább tíz megyében működő területi szervezettel rendelkeznek, továbbá

bc) amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagságát legalább ezer munkáltató, illetve vállalkozás alkotja, vagy amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagsága legalább százezer főt foglalkoztat.

(9) A feltételek elérése érdekében a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdekképviselői szervezetei egymással koalícióra léphetnek.

(10) Legkésőbb 60 nappal a Tanács képviselői megbízatásának megszűnését megelőzően az (1) bekezdésében meghatározott szervezetek kötelesek benyújtani a Tanács soros elnöke részére a következő 4 évre szóló képviselőjük vagy képviselőik nevét. Nem kell a Tanácsban történő részvételi jogát igazolni a 4. § (1) bekezdés 4. pont *a)*-*d)* alpontja, továbbá 5. és 6. pontja szerinti szervezeteknek.

(11) A Tanács képviselői megbízatásának megszűnését megelőző 15 napon belül a soros elnök kiadja a megbízólevelet az új képviselőknek. A Tanács soros elnöke a megbízólevelek kiadásával egyidejűleg összehívja az alakuló plenáris ülést.

(12) Azon szervezet, amely e törvény szerinti tagsági feltételeknek megfelel, azonban képviselője útján nem vesz részt a Tanács munkájában, a tagsági jogosultságát igazoló okiratok benyújtásával és képviselőjelöltje megnevezése mellett a Tanács soros elnökénél ezt bármikor kérelmezheti.

(13) A tagsági feltételeknek való megfelelés vizsgálatára irányuló eljárás részletszabályait a Tanács szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

(14) A 6/A. § (3) bekezdésében meghatározott képviselők 15 munkanapon belül megvizsgálják a kérelmező által benyújtott okiratokat, szükség esetén 8 munkanapos határidővel hiánypótlásra szólítják fel a kérelmezőt. A kérelem kézhezvételét követő 45 napon belül a soros elnök kiadja a megbízólevelet a feltételeknek megfelelő új tagok képviselőinek, a kérelmező tagsági jogviszonyának kezdő napja a megbízólevél kiadásának napja. Az új tagok képviselőinek megbízatása a 4. § (2) bekezdésében szabályozottak szerint a Tanács megbízatásához igazodik.

(15) A tagok kötelesek haladéktalanul jelezni a Tanács elnöksége és titkársága részére, ha nem felelnek meg az e törvény szerinti feltételeknek. A Tanács titkársága a tagot haladéktalanul törli a tagnyilvántartásból.”

3. §

Az NGTT törvény 5. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Tanács ülésén meghívottként tanácskozási joggal részt vehet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság három oldala („Munkaadók”, „Munkavállalók” és „Egyéb érdekcsoportok”) magyar nemzeti delegációjának tagja.”

4. §

Az NGTT törvény 6. alcíme helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. A Tanács soros elnöke és az elnöksége

6. § (1) A Tanács soros elnöke ellátja a Tanács üléseinek működtetésével, összehívásával, levezetésével és képviselétével kapcsolatos feladatokat.

(2) A Tanács soros elnöke az oldalak képviselői közül kerül ki. A soros elnököt adó oldalak a 4. § (1) bekezdésében foglalt sorrendben, hat havonként követik egymást. A soros elnököt adó oldal saját képviselői sorából jelöli a soros elnök személyét.

6/A. § (1) A Tanács mellett elnökség működik, amely a Tanács éves munkatervének végrehajtásáért felelős.

(2) Az elnökséget

a) a soros elnök,

b) a soros elnököt közvetlenül megelőző elnök és

c) a soros elnököt közvetlenül követő elnök

alkotja.

(3) Az elnökség a 4. § (1) bekezdése szerinti oldalak két-két képviselőjével kiegészülve vizsgálja a jelen törvény szerinti tagsági feltételek fennállását.”

5. §

(1) Az NGTT törvény 7. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Tanács a munkáját plenáris üléseken végzi. A plenáris ülést szükség szerint, de évente legalább két alkalommal a soros elnök hívja össze. A plenáris ülést akkor is össze kell hívni, ha azt legalább két oldal vagy a képviselők legalább egyharmada írásban kezdeményezi a soros elnöknél.”

(2) Az NGTT törvény 7. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Tanács munkáját titkárság segíti. A titkárság személyi és tárgyi feltételeiről a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gondoskodik. A titkárság a Tanács tagjairól nyilvántartást vezet.”

(3) Az NGTT törvény 7. § (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) A titkárság a Tanácstól elkülönült, koordinációs feladatokat ellátó szervezeti egység. Koordinációs feladatai ellátása során:

a) elősegíti a Tanács működésével összefüggő adminisztratív és információs feladatok ellátását,

b) biztosítja a Tanács működésének infrastrukturális feltételeit,

c) megszervezi a Tanács üléseit.

(6) A Tanács képviselői egységes oldalálláspontokat kötelesek kialakítani. Döntéshozatal esetén a Tanács minden oldala egy szavazattal rendelkezik. Ha a Tanács szervezeti és működési szabályzata másként nem rendelkezik, a Tanács döntéseit egyszerű többséggel hozza meg.”

(4) Az NGTT törvény 7. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A Tanács keretén belül állandó munkacsoportok működhetnek vagy meghatározott feladattal megbízott, eseti szakmai munkacsoportok (a továbbiakban együtt: szakmai munkacsoportok) jöhetnek létre. A szakmai munkacsoportok feladata a plenáris ülések munkájának előkészítése, a megvitatandó témákkal kapcsolatban a problémák, az eldöntendő kérdések megfogalmazása, a közös álláspont előkészítése, illetve az eltérő vélemények jelzése.”

6. §

Az NGTT törvény 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § (1) A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény módosításáról szóló 2016. évi (...) törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) hatályba lépésekor működő Tanács tagjai a Mód. tv. hatályba lépését követő 90 napon belül kötelesek igazolni az elnökség és az oldalak 6/A. § (3) bekezdése szerinti képviselői részére, hogy a Tanács működésében részvételi jogukat megalapozó feltételeknek megfelelnek.

(2) Nem kell az (1) bekezdés szerinti igazolást megtenni a 4. § (1) bekezdés 4. és 6. pontja szerinti szervezeteknek.

(3) Azon tagok esetében, akiknél a tagsági feltételek fennállásának vizsgálata szükséges, a 6/A. § (3) bekezdés szerinti testület az (1) bekezdés alapján benyújtott okiratok elnökség általi kézhezvételétől számított tizenöt napon belül vizsgálja meg az okiratokat és a törvényi feltételek fennállását.

(4) A tagsági feltételek fennállását az (1) bekezdésben szabályozott határidőn belül nem igazoló tag tagsági jogviszonya megszűnik a Mód. tv. hatályba lépését követő 91. napon.

(5) A 4. § (1) bekezdés 4. és 6. pontja alapján delegálásra jogosult szervezetek képviselőikről a Mód tv. hatályba lépését követő 90 napon belül kötelesek írásban értesíteni a soros elnököt.

(6) A Mód tv. hatályba lépését követő plenáris ülést a soros elnök hívja össze a Mód. tv. hatályba lépését követő százharminc napon belül, amely plenáris üléssel megkezdődik a Tanács négy éves megbízatása.”

7. §

Hatályát veszti az NGTT törvény 11. § (1) bekezdése és 12. §-a.

8. §

E törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: NGTT törvény) módosítására a törvény egyes rendelkezései közötti koherencia megteremtése és a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (a továbbiakban: Tanács) megfelelő működésének fenntartása miatt van szükség.

Az NGTT törvény legfőbb szempontjai a nyitottság, az egyszerűsítés, átláthatóság és a széles körű konzultáció, amely magában foglal olyan társadalmi egységeket is, amelyek korábban nem vettek részt intézményesített egyeztetéseken. A módosítás azért is szükséges, hogy a Tanács az alapelveknek megfelelően képes legyen minden érintett gazdasági szereplő és társadalmi csoport érdekeit megjeleníteni és becsatornázni.

E célt szem előtt tartva módosítás útján kibővítésre kerül a Tanács a hazai művészeti élet képviselőivel, akik új oldalt alkotnak.

Az NGTT törvény nem határolja el egyértelmű módon a Tanács tevékenységében részt vevő tagszervezetekre és ezek delegáltjaira, képviselőire vonatkozó rendelkezéseket.

Az NGTT törvény rendelkezik arról, hogy a Tanács tagjainak megbízatása négy évre szól, azonban a Tanács megbízatásának megújítására vonatkozóan nem ad a jogalkalmazás szempontjából megfelelő szabályozást.

Az NGTT törvény 6. § (2) bekezdése szerint a Tanács soros elnökét adó oldalak három havonként követik egymást. Ezen rendelkezés gyakorlati alkalmazása során problémaként merült fel a tagok részéről, hogy a soros elnök nem tudja hatékonyan ellátni az NGTT törvényben foglalt feladatait a soros elnökségre meghatározott túlzottan rövid idő alatt, ezért módosítást követően a soros elnökség időtartam három hónapról hat hónapra emelkedik.

A Tanács döntéseinek szakszerű végrehajtása érdekében a módosítás alapján kerül sor az elnökség felállítására is, amelynek tagjai az aktuális soros elnök, a soros elnökségben öt közvetlenül megelőző és az utána következő leendő soros elnök.

A módosítás lehetőséget kíván biztosítani a Tanácsnak, hogy az éves plenáris ülések számát saját maga határozza meg, ezért a hatályos NGTT törvényben írt legalább négy plenáris üléssel szemben a módosítás után az NGTT törvény csupán két plenáris ülés megtartását írja elő.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az NGTT törvény egyik legfőbb szempontja a széles körű konzultáció, amely magában foglal olyan társadalmi egységeket is, amelyek korábban nem vettek részt intézményesített egyeztetéseken. A művészet hazai és határon túli magyar képviselőinek a Tanács munkájába való bekapcsolódása szélesebb körű konzultációt tesz lehetővé.

2. §

A 4. § (1) bekezdés 1. pont c) alpontjának törlése indokolt, részint mert jelen törvény célja a nemzeti gazdasági és társadalompolitikai stratégiák megvitatásának elősegítése, részint pedig a Magyarországon működő külföldi és vegyes kamarák fogalma jogszabályban nem definiált. A jelenleg hatályos 4. § (1) bekezdés 1. pont d) alpontját pontosítani szükséges, mert az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Civiltv.) a társadalmi szervezet fogalmát kivezette a jogrendszerből. A civil szervezet a Civil tv. alkalmazásában a civil társaság, a Magyarországon nyilvántartásba vett egyesület – a párt, a szakszervezet és a kölcsönös biztosító egyesület kivételével – továbbá a közalapítvány és a pártalapítvány kivételével az alapítvány [Civiltv. 2. § (6) bekezdése].

A 4. § (1) bekezdés 4. pontjában a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Rektori Konferencia és a Magyar Közgazdasági Társaság delegáltjai esetében pontosításra került az egyes szervezetek által delegálható képviselők száma. A jelenleg hatályos 4. § (1) bekezdés 4. c) pontjában a „kijelölt” kifejezés helyébe a „delegált” kifejezés lép a szöveg egységesítése céljából.

A 4. § (1) bekezdés 5. pontjában a Tanács kiegészül a művészet hazai és határon túli magyar képviselőinek oldalával. A módosítás azért szükséges, hogy a Tanács az alapelveknek megfelelően képes legyen minden érintett gazdasági szereplő és társadalmi csoport – így az összmagyar művészeti élet – érdekeit is megjeleníteni és becsatornázni. A művészet hazai és határon túli magyar képviselőinek a Tanács munkájába való bekapcsolódása szélesebb körű konzultációt tesz lehetővé.

A 4. § (1) bekezdés 6. pontjában az egyházi oldal képviselőire történő hivatkozás hatályosításra került.

A 4. § (2) bekezdésében az NGTT törvény rendelkezik arról, hogy a Tanács tagjainak megbízatása négy évre szól, azonban arra vonatkozóan nem ad a jogalkalmazás szempontjából megfelelő szabályozást, hogy miként alakul meg az új Tanács. Az NGTT törvény 2015. évi módosítása [4. § (12) bekezdése] a Tanács tagjainak mandátumát átmenetileg meghosszabbította. A jelenlegi módosítás legfontosabb célja az általános szabályok megalkotása a Tanács megbízatásának lejártára, illetve arra az esetre, ha a tag

megbízása a megbízás időtartamának lejáratá előtt szűnik meg. A módosítás pontosan definiálja továbbá a Tanács megbízásának kezdő időpontját.

A hatályos joganyaghoz került igazításra a 4. § (5) és (6) bekezdése. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:4 § (1) bekezdése együttesen létesítő okiratként nevesíti az alapszabályt és az alapító okiratot.

A 4. § (8) bekezdés ad) és bd) pontjainak törlése indokolt, mivel a bd) pont szerinti európai munkáltatói szövetség nem értelmezhető. az ad) pont törlésével a munkavállalói és munkáltatói oldal egyensúlyba hozása volt a cél.

A 4. § (10)-(12) bekezdésének módosítása indokolt, mivel egyrészt az Országos Érdekegyeztető Tanácsról szóló törvény szerinti, az Országos Részvételt Megállapító Bizottság által kiállított hatósági bizonyítványok érvényességi ideje lejárt, és új hatósági bizonyítvány kiadására a Tanács nem jogosult, másrészt eddig a törvény nem szabályozta megfelelően a Tanács megbízásának megújítását. Indokolt továbbá a pontos határidők meghatározása, illetve szabályozni azon szervezetek teendőit, melyek a jelen törvényben részletezett tagsági feltételeknek megfelelnek, azonban nem tagjai a Tanácsnak. Tekintettel arra, hogy az 4. § (1) bekezdés 4. pont a)-d) alpontja, továbbá 5., és 6. pontja szerinti szervezetek jogi személyiségét törvény hozza létre, vagy hagyja jóvá, nem kötelesek részvételi jogukat igazolni.

A 4. § kiegészítését a (15) bekezdéssel a részvételi jogukat a Tanács megbízásának ideje alatt elvesztő szervezetek bejelentési kötelezettségének megalkotása indokolja.

3. §

A Javaslat szerint a Tanács ülésén meghívottként tanácskozási joggal részt vehet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság három oldala magyar nemzeti delegációjának tagja.

4. §

Az NGTT törvény gyakorlati alkalmazása során problémaként merült fel a Tanács tagjainak részéről, hogy a soros elnök nem tudja hatékonyan ellátni az NGTT törvényben foglalt feladatait a soros elnökségre meghatározott túlzottan rövid idő alatt. Az elnökség létrehozásának célja a folyamatosság biztosítása a Tanács munkájában.

5. §

A módosítás lehetőséget kíván biztosítani a Tanácsnak, hogy az éves plenáris ülések számát saját maga határozza meg. A gyakorlati tapasztalatok eredményeként kerültek meghatározásra egyrészt a titkárság feladatai között az ülések megszervezésének és a tagok nyilvántartásának kötelezettsége, másrészt a Tanács munkáját segítő szakmai munkacsoportok.

6. §

Indokolt szabályozni, hogy a lejáró megbízatású Tanács tagjai miként igazolják a tagsági jogviszonyuk tekintetében a jelen törvényben szabályozott feltételeknek való megfelelést, valamint a Tanács megbízatásának megújítását.

7. §

Átmeneti rendelkezések hatályon kívül helyezése.

8. §

Hatályba léptető rendelkezés.